

OBEZITA VS. MOZEK

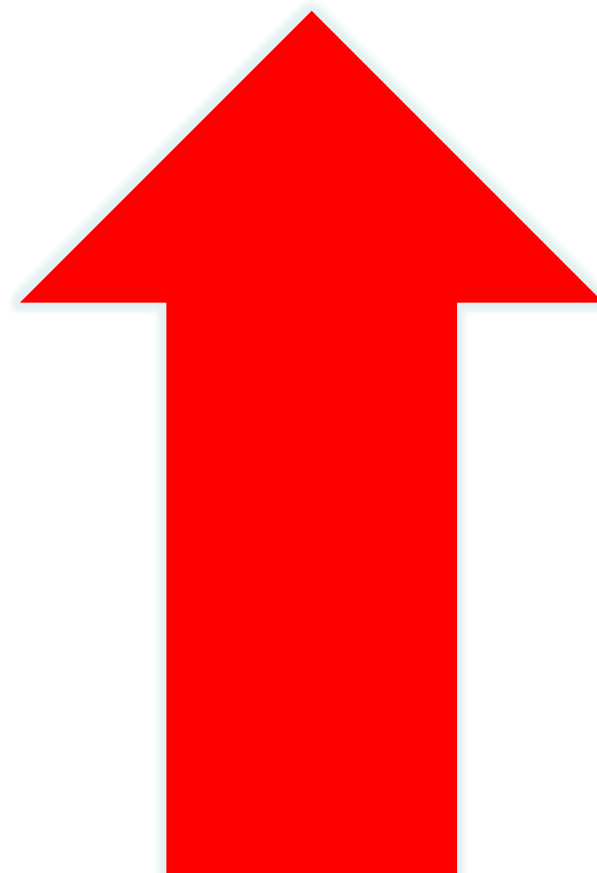
Martin ANDERS

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

Civilizační onemocnění (disease of modernity)

- KVO, ateroskleróza
- Hormonální poruchy, hypotyreóza, DM
- Nádory a záněty gastrointestinálního traktu (IBD)
- Dermatologická onemocnění (atopická dermatitis, psoriáza)
- Revmatická onemocnění
- Osteoporóza
- Migréna, bolest, MS
- Alergie
- **Obezita**
- Depresivní a úzkostné poruchy

Zvýšení rizika chronických a často komorbidních onemocnění v mladších věkových skupinách

Rychlá změna životního stylu populace na depresogenní/obezitogenní (reprodukční cyklus 28let)

- Přejídání ✓
- Podvýživa ✓
- Sedavý způsob života ✓
- Nedostatek slunečního svitu ✓
- Spánková deprivace ✓
- Sociální izolace ✓

Životní styl dělníků ve střední viktoriánské době

- Fyzická aktivita 55 – 70 hodin/týden, koníčky – zahradničení, kopaná
- Kalorický příjem 150 – 200%
- 10x vyšší příjem mikro- a fytonutrientů
- 8 – 10 porcí ovoce a zeleniny denně,
- Více NMK, výrazně méně trans tuků, málo soli, málo cukru
- Nižší konzumace alkoholu a tabáku

Clayton a Rowbotham, 2009

Průměrný věk dožití dělníků ve střední viktoriánské době od věku 5 let

	Ženy	Muži
1850-1880	73	75
současnost	76	72

10x nižší výskyt degenerativních onemocnění

Proč roste počet obézních? Ale není to to jediné...

- Dramatické změny stravovacích zvyklostí¹
- Jíme stále větší porce a více jídla²

- Další faktory

Spánková deprivace³

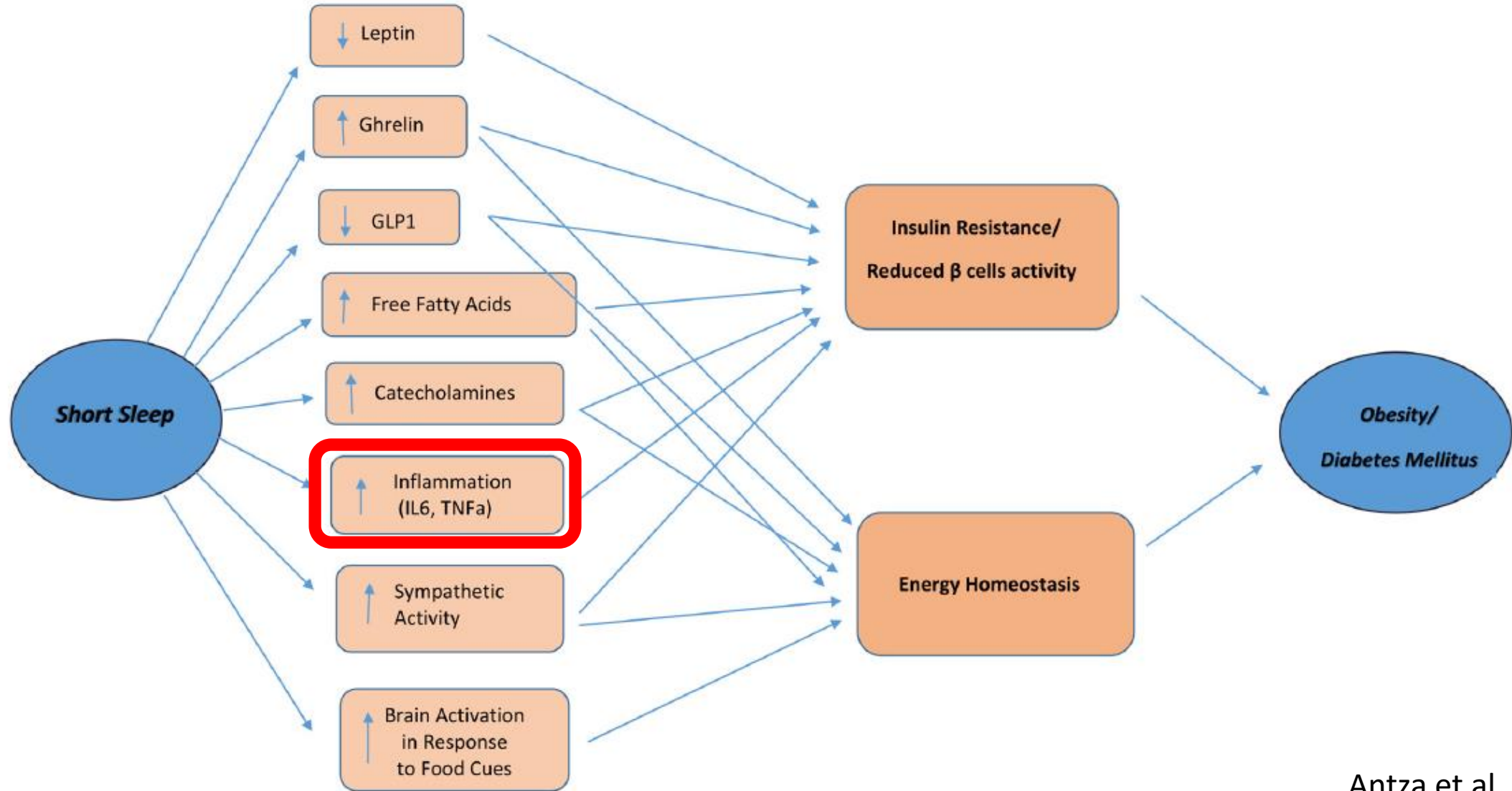
Inaktivita³

Epigenetické
modifikace?⁴

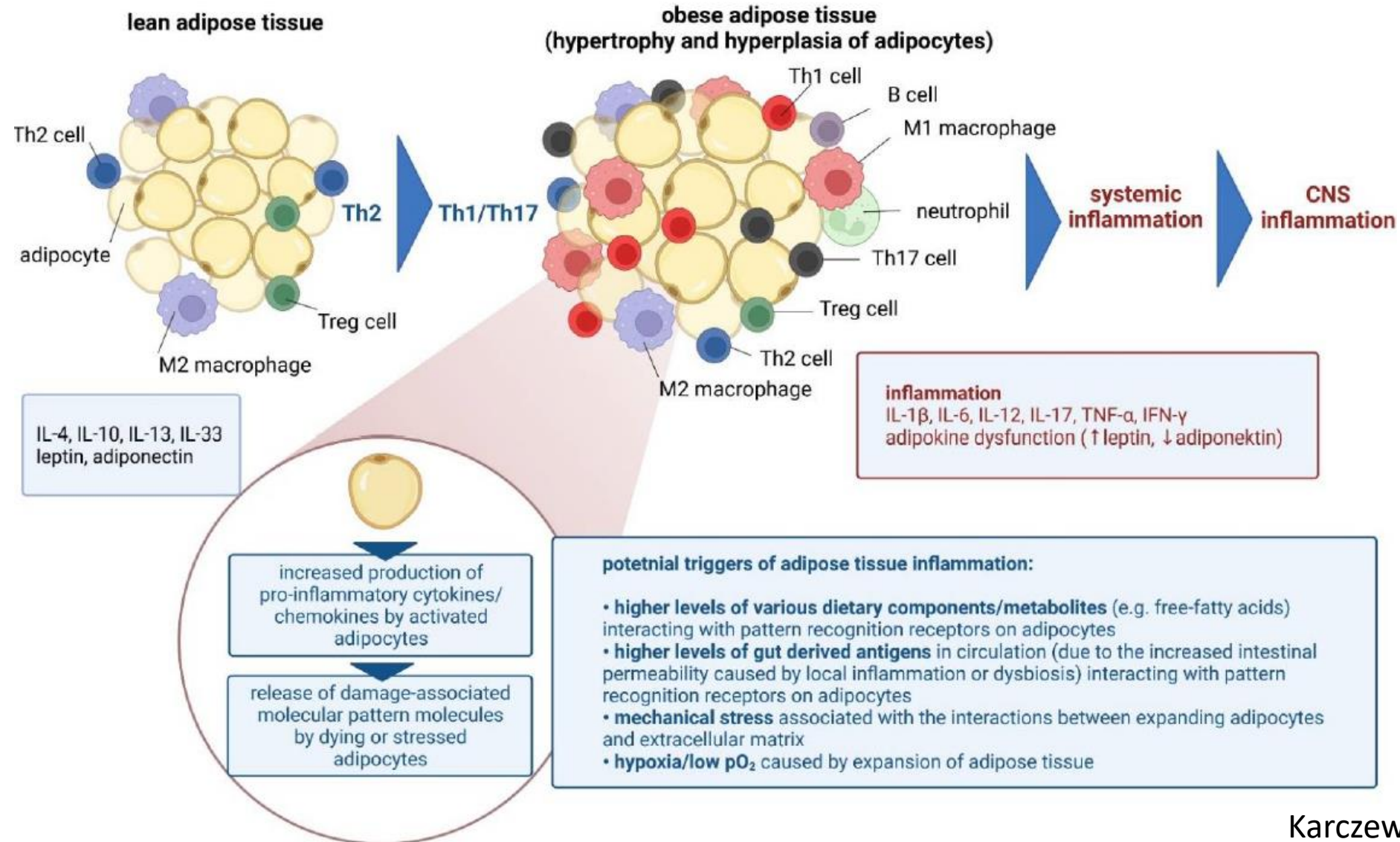
1. Davidson TL et al. *J Exp Psychol Anim Learn Cogn* 2014;40:261–79; 2. Making Health Easier. Available at: <http://makinghealtheasier.org/newabnormal>;
3. Egger G, Dixon J. *Biomed Res Int* 2014;2014:731685; 4. Milagro FI et al. *Mol Aspects Med* 2013;34:782–812.

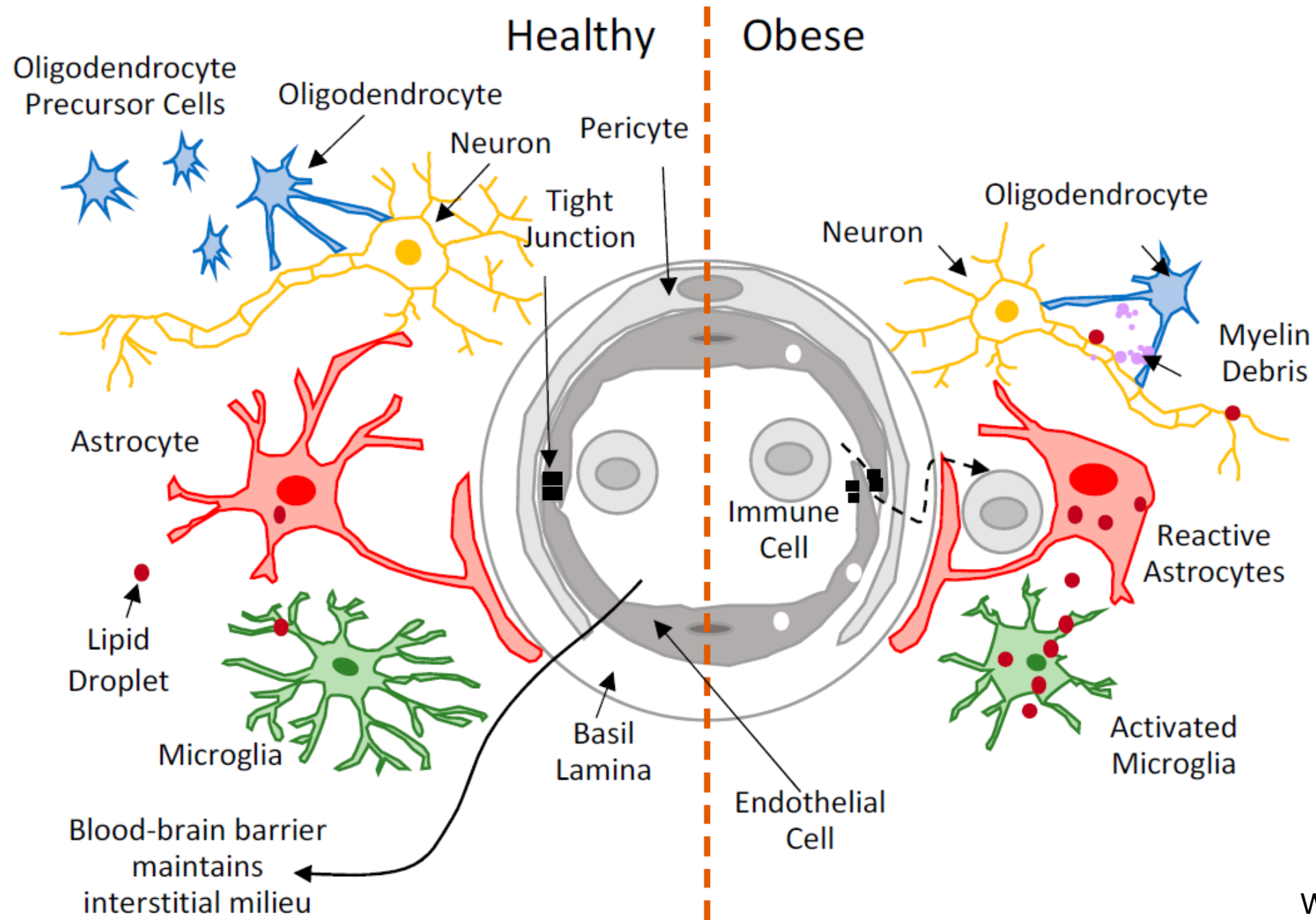
Zkracování spánku a riziko obezity

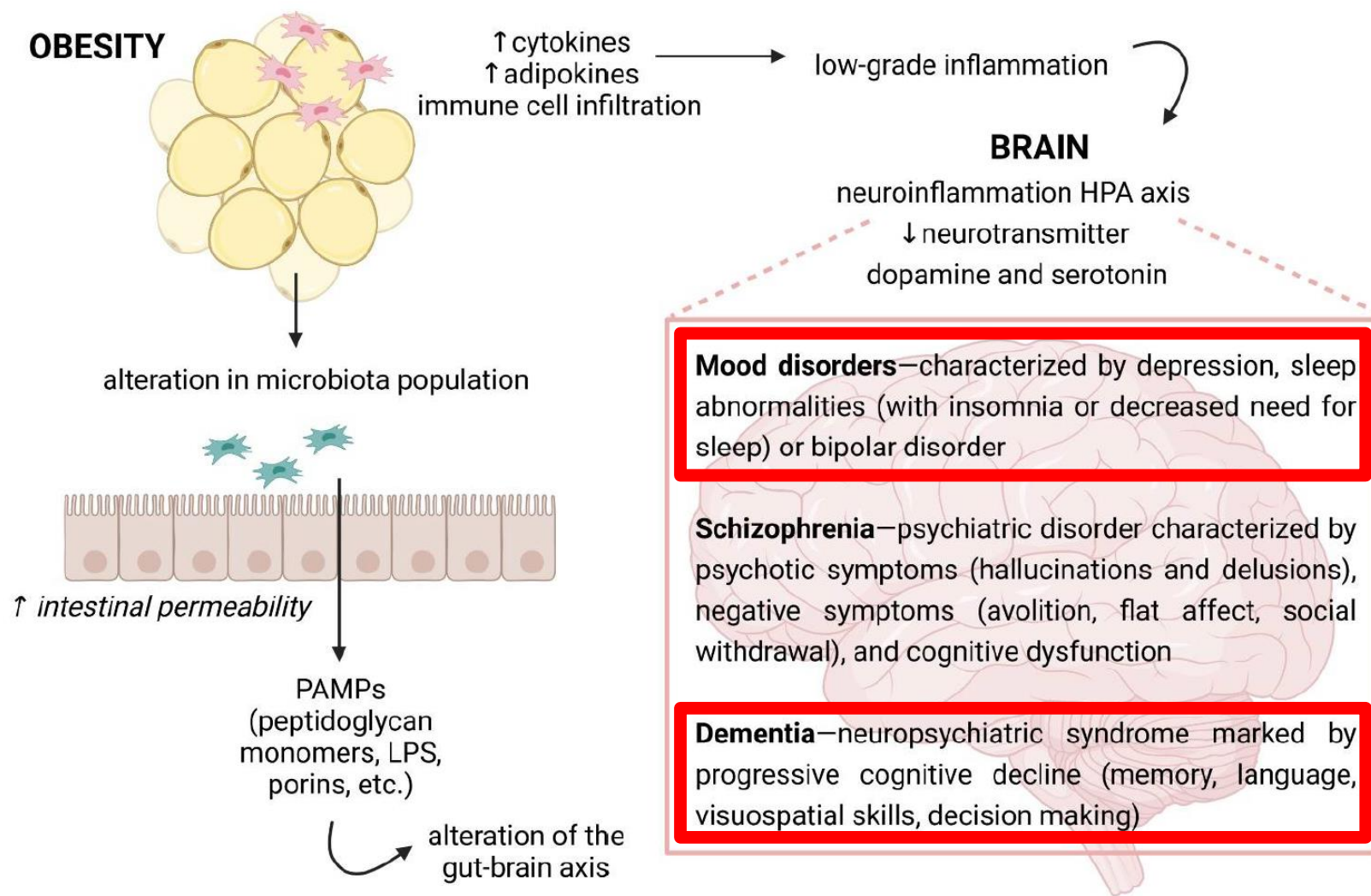
Doutnající zánět v tukové tkáni

Cesta k depresi a následně demenci...

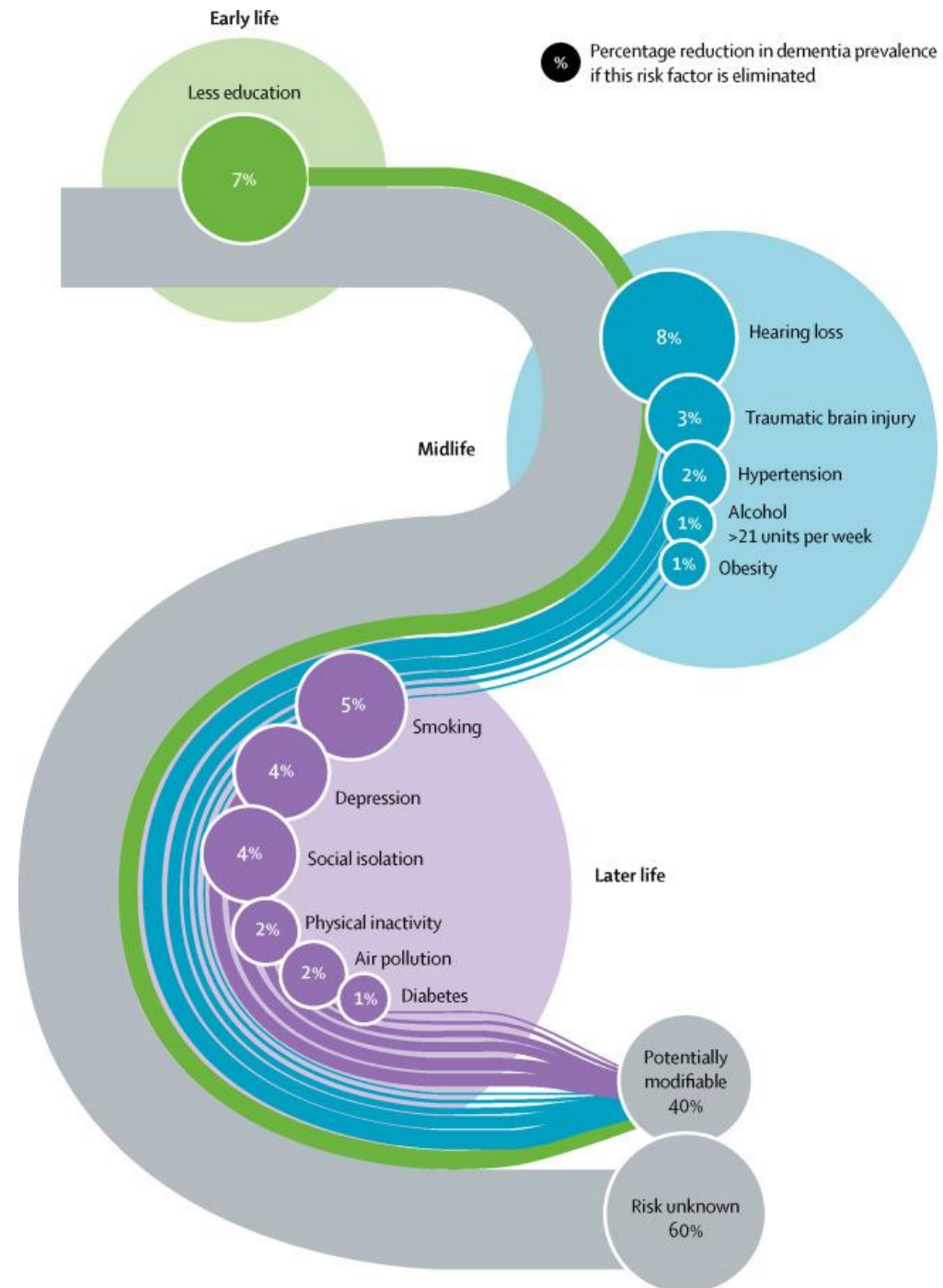
„Alzheimer highway“

Livingston G, Huntley J, Sommerlad A, et al. Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission. *The Lancet* 2020.

THE LANCET

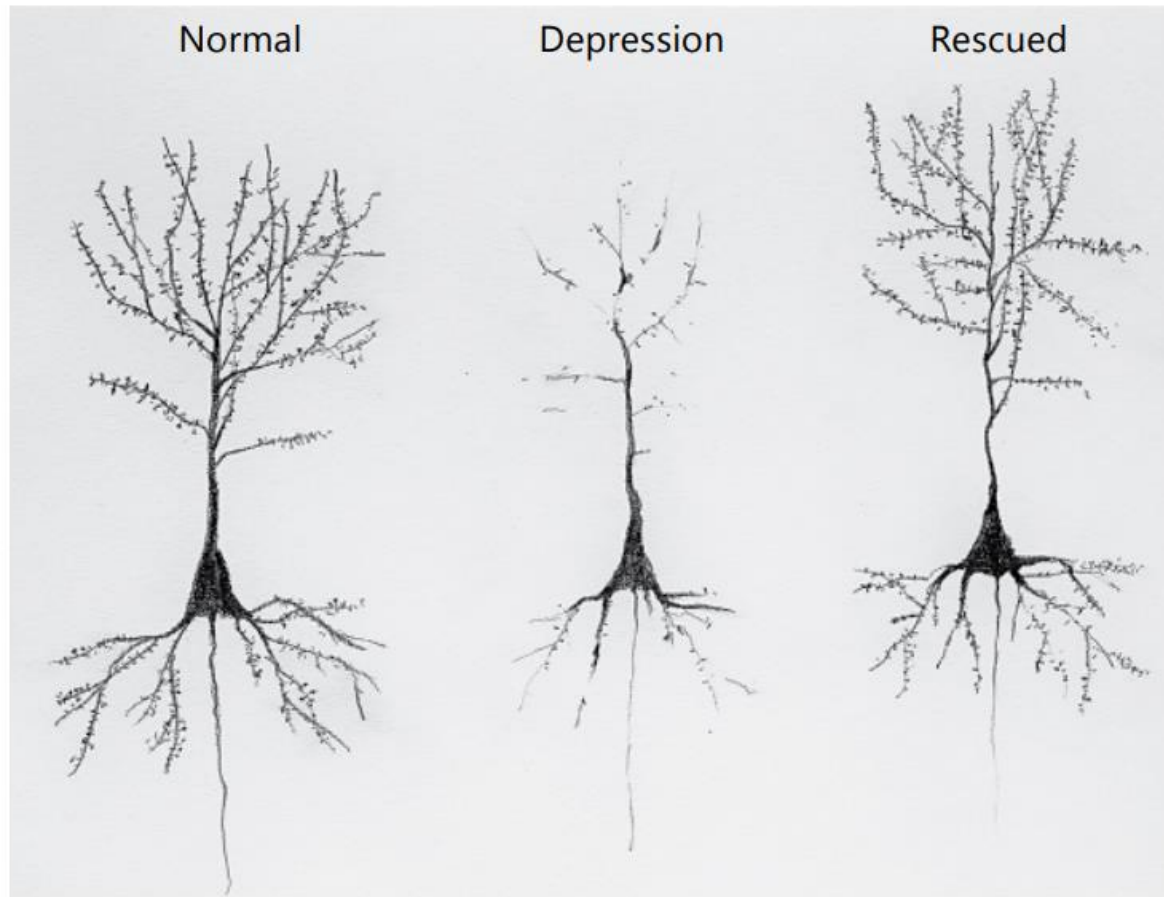
The best science for better lives

modifikovateľné faktory vzniku demencie

Neuroprogrese, na jejímž konci je demence!

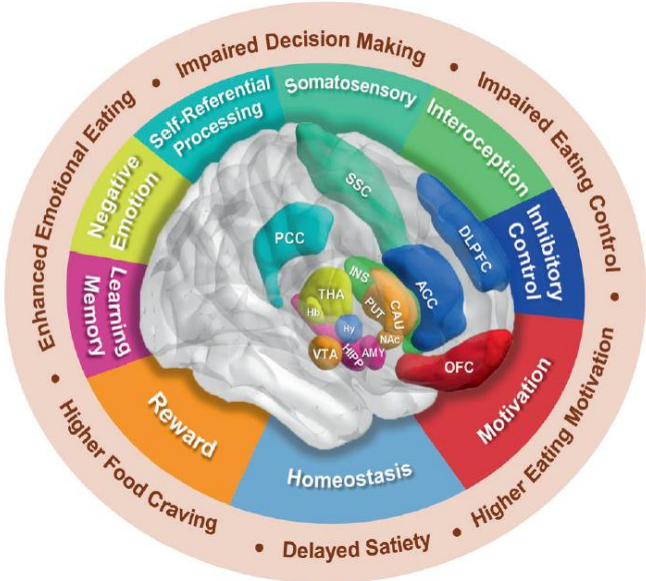
Fig. 3. The hypercortisolemia neurotoxic hypothesis. Hypercortisolemia induced degeneration of dendrites and spines and rescued by antidepressant drugs.

Funkční a strukturální změny mozku při obezitě

Table 1. Functional and structural changes in brain regions in people with obesity.

	Regions	Task fMRI (Activation)				RS-fMRI	Structural MRI
		Food Cues	Taste	Olfactory	Cognition	RSFC	Structural Changes
Frontal Cortex	DLPFC	↓	N/A	↓	↑↓	↑↓	N/A
	OFC	↑	N/A	N/A	↑	↑	↓
	ACC	↑	N/A	N/A	N/A	↑↓	↓
Mesolimbic Regions	CAU	↑	↑	↓	↑	↑↓	↓
	PUT	↑	↑	↑	↑	↓	↓
	NAc	↑	↑	N/A	↑	↑↓	↓
	VTA	↑	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	INS	↑	↓	↑	↑↓	↑↓	↓
	AMY	↑	↓	N/A	↑	↑	↓
	HIPP	↑	↓	↑	↓	↑	↓
	OFC	↑	↑	↑	↑	↑	↓
Subcortical Regions	THA	↑	N/A	N/A	↓	↓	↓
	Hb	N/A	N/A	N/A	N/A	↓	↓
Hypothalamus	Hy	N/A	↓	N/A	N/A	N/A	N/A
Precuneus	PCC	↑	N/A	N/A	↑	↓	N/A
Somatosensory	SSC	↑	↑	↓	N/A	↑	↓

Děkuji za pozornost!

✉ martin.anders@vfn.cz

mikroglie
nebo makrofág

IFNs, IL-1 β ,
TNF

↑IDO

↑Kynureniny

tryptofan
↓a/nebo tyrosin

TPH a/nebo TH

↑NOS

↓BH4

BH2

p38
MAPK

SERT/DAT
a/nebo NET

5-HT, DA
a/nebo NF

The diagram illustrates the pathophysiology of excitotoxicity in the context of neuroinflammation. It shows a presynaptic terminal (presynaptické zakončení) releasing glutamate (Glu) into the synaptic cleft. Glutamate binds to NMDA receptors (NMDAR) on the postsynaptic terminal (postsynaptické zakončení). In the presence of IFNs, IL-1 β , and INF, there is an increase in ROS and RNS, which leads to a decrease in EAAT2 activity. This results in increased Glu levels in the cleft and a decrease in BDNF. Microglia or macrophages (mikroglie a / nebo makrofág) are activated, leading to an increase in IDO and QUIN. QUIN then binds to extrasynaptic receptors (extrasynaptické zakončení), further exacerbating the excitotoxic state.

